

lijke beteekenis
el voorafgaan.
n dergelijk on-
ingen niet van
en.
nd, maar daar-
uiteengevallen
er niet toe te
in aanmerking
bepaalde, wel-
n aanvang van
ellen.
hoorden.
vondt dat het
ing) eenvoudig
deel niet met
eergave der in
a voldaan.
t der genoemde
de materie vol-
e kundige ziet
ning aanstands
n en jaren van
er al ooit mee

nissleiden, die
machreven, be-
geven opdracht,
ze gaven daar-
in het kerkelijk
opklaring van
tellen van den
an de genoem-

ten ernst het
node gebracht.
at misverstand
ag. Maar vrees
lik het belang
die voor allen
openhartigheid
de, of zij niet
voorzichtigheid
tsing ook van
de zakelijke
in ieder geval

huwend woord.
gheld en wijs-
als die, welke

Acta) besloot
rschrift) aan-
anden door des
A Bedum A
or naar eigen
in een rapport

heeft zich met
deputaten der
van het ver-
dische faculteit
nen grondslag
keraad in een
deputaten be-
keraad ernstig
geene redenen
selfs niet om
er te hooren".
in „deze zaak
rangen", heeft
en te mogen
ull j.l. besloot
ter Generale

de kerkeraad
na zich eerst
eputaten, wier
schrift wel tot

st alleen geen
en als kerke-
taam betoonen
ook aanstands
dit bezwaar-
te behandeling

or eene klacht
is, dat klaar
n hem, tegen
waarin de af-

missie in het
l.....

ver commissie
recht niet ge-
ken voor een
misschien tot
en komen, die
in te worden.

zich bezig te
oek ook dog-
aard te be-
dering, meer-
oordeelen over
aan haar oor-

ze zij den be-
tegemeet ko-
rschrift in te
ing voor, om,

op de formeele gronden bovengenoemd, dit bezwaar-
schrift niet in behandeling te nemen en van dit besluit
aan den kerkeraad der Gereformeerde kerk van Bedum
(A) bericht te zenden.

A. M. DONNER, Rapporteur".

Tot zoover het citaat. Vind je het niet sprekend?
Dezelfde synode (art. 40 der Acta) oordeelde, niet in
te kunnen gaan op een verzoek der „provinciale Synode
van Drente", van welk verzoek de acta zelf een duidelijk
beeld geven:

„Namens de eerste commissie van advies brengt Dr.
L. H. WAGENAAR rapport uit. En wel vooreerst over
het verzoek van de Provinciale Synode van Drenthe,
„dat, met het oog op het vele twistgeschied in den
laatsten tijd in publieke bladen over verschillende leer-
stellige punten, als o.a. wedergeboorte, doop, roeping,
de vraag of het menscheleke geslacht behouden wordt
en slechts de enkelen verloren gaan, de rechtvaardig-
making en de leer der kerk, de Generale Synode eenige
deputaten benoeme om een nauwkeurig onderzoek in
te stellen, naar wat wij volgens Gods Woord en onze
Belijdenisschriften aangaande genoemde punten hebben
te verstaan".

De Synode oordeelt, overeenkomstig het advies der
commissie, dat zij op het verzoek van de Provinciale
Synode van Drenthe niet kan ingaan.

Het advies der commissie, „overeenkomstig" hetwelk
de Synode besliste ter afwijzing van Drente's verzoek
inmiddels als volgt:

Uwe commissie, hoewel erkennende, dat het streven
om tot meerdere eenheid van opvatting te komen en
den vrede der kerken te zoeken, op zichzelf alleszins
loffelijk is, oordeelt echter, dat het verzoek van de
Drentsche Synode niet behoort te worden ingewilligd
en dit op de volgende gronden:

1e. verschil van voorstellen en formulering der
waarheid in de genoemde punten is in de Gereformeerde
Kerken altoos geacht geworden, en behoort geacht te
blijven, te liggen binnen de grenzen der Gereformeerde
belijdenis;

2e. nadere formulering van eenig stuk der Gere-
formeerde confessie is een arbeid, die bezwaarlijk ver-
richt kan worden door eene synode van enkel Neder-
landsche kerken, geheel buiten de uitlandsche Gere-
formeerde Kerken om. En voor de medewerking der
uitlandsche Gereformeerde Kerken in dezen zijn de
toestanden geenszins rijp;

3e. bespreking dezer dogmata, ook in de pers, kan
meewerken om de beginselen en begrippen tot meerde-
re helderheid te brengen en behoort dus niet te worden
belemmerd, hoewel natuurlijk daarbij alle bitterheid be-
hoort te worden geweerd;

4e. de voorgeslagen weg om tot nadere verklaring
der beelden waarheden deputaten te benoemen, die een
volgende Synode van advies dienen, wijkt geheel af
van de lijn der historie.

Om alle deze redenen adviseert uwe commissie de
Generale Synode, om te besluiten, dat zij op het ver-
zoek der Synode van Drenthe niet kan ingaan.

Dr L. H. WAGENAAR, Rapporteur".

Deze stem der historie lijkt ons sprekend. Ook ver-
manend. Naar mijn meening heeft de synode van Am-
sterdam 1936 een totaal andere lijn gekozen dan die van
Middelburg 1896.

Hadden de deputaten gezamenlijk de in geding ge-
brachte meeningen vastgesteld en omschreven, of hadden
zij daartoe slechts besloten, misschien zouden zij over de
discrepancie tusschen 1936 en 1896 hebben gezweigd. Nu
de zaken anders stonden en bovenbedoelde twee tegen
den gang van zaken bezwaarde deputaten evenals onze
betreunde prof. Greijdanus daartegen van den aanvang
af hun bezwaar tevergeefs hadden kenbaar gemaakt,
werd het hun roeping, de Sneeker Synode de vraag voor
te leggen, of niet in den teleurstellenden loop der dingen
aanleiding voor de synode lag, om alsnog de in 1896 ge-
volgde lijn opnieuw de facto als juist te erkennen. Geen
enkel onderzoek, geen enkele toetsing behoefde dan ach-
terwege te blijven. Alleen zou daarvoor dan de rechte
baan weer gezocht en vrijgemaakt zijn.

Tot zoover, amice, deze herinnering. Zeg niet, dat ze
jou niet aangaat, misschien heb je, gezien je leeftijd, des-
tijds niet goed kunnen meeleven; maar het wordt toch
tijd, dat je de historie der kerken kent. We zeggen het
niet, om op te halen, wat al lang synodocratisch bekdon-
ken is, en nu al in een verloop van meer dan veertien
jaar (1936-1951) van a tot z gehandhaafd. Als er er-
gens weer leven aan den dag treedt, dat tegen een „pro-
fetsch stotteren" als in 1944 te beluisteren viel, zich laat
hooren, dan is men er ginds nog als de kippen bij, om,
precies zooals in 1944, het geluid te smoren.

Maar ik haal deze dingen op, om jou te helpen. Denk
aan Amerika. Pas op, dat je niet de wetenschap verbiedt,
mee te werken. Maar houd haar in de perken. Je kunt
niet te veel weten. Maar je kunt wel te veel „opleggen".
Je moet nooit een ander dwingen, al vast te bezworen,
wat hij niet eertlijk naspreken kan. Als belijder. Want
God heeft geen kerkje van knappe koppen gesticht op het
bloed van zijn Liefen Zoon. Een kerk van belijders wil
Hij hebben. En ook al heb je geen letters gegeten, je
kunt en moet en mag de belijdenis, den catechismus, de
Leerregels meespreken. Belijdenende wat zij belijden.

Denk aan de Chr. Geref. Kerken. Die hebben haar eigen
historie. Wij hebben die ook. Dacht je dat God wou, dat
we geen avondmaalstafel samen gingen bezetten, eer wij
allemaal alles wisten van „hun" 1892, en dan zij van
„ons" 1944? God heeft geen kerkje van knappe kerk-
historici gebouwd op den bodem van Golgotha.

Denk aan de hervormden. Dacht je dat diegenen, die
het daar te kwad krijgen met de sinds de nieuwe Ker-
kenordening verergerde toestanden (want ze denken, dat
het gezondmaking is, en dat is het ergste) alles en nog
wat in een examenproef moeten weten van 1816, 1834,
1886, 1944, voordat ze konden zeggen: zullen we samen
God gaan dienen, in een thans geschiedende werkelijke
bekeering?

Denk ook aan je zelf. Als je ergens mee zit, beslis dan
niet te gauw. Zeg niet te gauw: ik construeer de dingen
dynamisch-logisch zóó, jij moet en zult het ook zóó zien,
en anders..... geen avondmaal vieren. Goeie man, als
we zóó met elkaar meeleven, dan kunnen we de avond-
maalstafel wel opbreken.

Laat de wetenschap rustig werken. Scheld er niet op,
ze heeft de kerk meermalen een grooten dienst bewezen,
zoolang ze vrede en beelde. En ze heeft haar onnoeme-
lijk veel kwaad gedaan, toen ze dat ééne naliet.

Maar nu moet je nooit denken, dat met een afscheid
aan de wetenschap de zaak gereed is. Ze werkt toch door.
En als je er niet meer naar omkijkt, dan zal ze je te
pakken nemen, eer je 't weet.

Ik geloof, dat de antipathie tegen wetenschap een
handige wetenschappelijke zet van den duivel is, om de
kerk in slaap te krijgen tegen de dreigende gevaren. Geef
niet conge aan wat God gemaakt heeft. Hij maakte, en
schonk, ook de goeie gehoorzame wetenschap.

Maar..... blijf jij rustig in de kerk eischen: ik wil
kunnen toetsen, en anders doe ik niet mee. Want het
woord van den apostel: toets alle dingen en behoud het
goede, is niet voor de professoren alleen, maar voor ons
allemaal geschreven. Voor ons als BELIJERS.

Hartelijk gegroet, hoor; ik hoop, dat de redacteur het
er mee eens is, dat wij samen zóó keuzen. Als steeds,
met de groetenissen der eenvoudigen, je

ADOLPHUS VENATOR.

PERSSCHOUW

MEN MAG GEEN „WARE KERK" AANWIJZEN?

De E. T. v. d. Born schrijft in „Ons Kerkblad"
(prov. Utrecht):

De pas tot doctor in de theologie gepromoveerde Dr.
F. H. Von Meyenfeldt, predikant bij de Geref. Kerk
(Synodaal verband) te Amersfoort, heeft bij zijn pro-
motie de volgende stelling verdedigd (of althans willen
verdedigen):

„In art. 29 van de Nederl. Gel. Bel. duidt „de ware
kerk" de norm aan voor het institutioneel kerkelijk
leven. Benoeming van een bepaald kerkelijk instituut
met die titel verheft een feit tot norm".

DEUTERONOMIUM 26:3-6

(naar Beza: „Les saintes cantiques", 1595)

„k Verklaar hier heden voor den HEER,
voor U, mijn God buig ik mij neer:
Dit land, dat vloeit van melk en honing.
Gij bracht er mij, o groote Koning.

Gij waart gedachtig aan den eed,
dien Gij aan onze vaadren deed.
Naar Uw belofte, hun gegeven,
mag 'k blijde in dit land nu leven.

Een Syriër, 't verderf ten buit,
zoo loop, o God, mijn vader uit
om in Egypte met zijn zonen
gelijk een vreemdeling te wonen.

Hij werd een volk daar, sterk en groot.
Maar harden dienst en kwaad en nood,
het dwangjuk der Egyptenaren
droeg Israël er vele jaren.

Melodie: Psalm 9.

A. v. B.

Deze stelling heeft in de kerkelijke pers reeds de
aandacht getrokken. Het is misschien goed haar ook
door te geven in „Ons Kerkblad". Zij dient mede ter
adstractie, dat de reeds gesignaleerde gedachten van
Prof. Dijk en Prof. den Hartogh niet maar geïsoleerde
uitingen zijn, maar dat wij zo langzamerhand een al-
gehele frontverandering te zien krijgen ten aanzien
van de belijdenis omtrent de kerk.

Inderdaad — algeheele frontverandering. Onder de
volkomen juiste, maar verkeerd en historisch onjuist
geapliceerde uitspraak (met name uit de kringen
van de wijsbegeerte der wetsidee): feit is geen norm.

De v. d. Born vervolgt:

Wat verstaan wij onder „institutioneel kerkelijk leven"?
Ik meen, dat wij daaronder verstaan allereerst een
plaatselijke gemeente, welke geregeerd wordt naar de
„geestelijke politie", die ons onze Heere heeft geleerd
in Zijn Woord. Een gemeente dus als een heilige ver-
gadering van ware christgelovigen met een dienaar des
Woords om Gods Woord te prediken, en de Sacramen-
ten te bedienen, met opzieners en diakenen, om met
den dienaar des Woords te zijn „als de raad der Kerk",
opdat „door dit middel de ware religie onderhouden
worde en de ware leer haar loop hebbe". Zulk een ge-
institutioneerde gemeente heet in de belijdenis de ware
kerk. (Art. 30 N.G.B.).

Daar is m.i. niets tegen in te brengen. Maar hoe
dan die oppositie te verklaren? De v. d. Born zegt
daarvan:

Nu zegt Dr. Von Meyenfeldt, dat in Art. 29 de ware
kerk de norm aanduidt voor het institutioneel kerkelijk
leven. Dit artikel is dus norm-aangevend. Het zegt
alleen hoe het zijn moet. En waar er niemand is, die
Gods gebod volkomen volbrengt, daar blijft dus ook
elk kerkelijk institutioneel leven ver beneden de afgekondig-
de norm. Niemand zal dus kunnen zeggen van eigen
kerkelijk institutioneel leven, dat het DE realisering is
van de ware kerk. Want dan brengt hij de factor van
onze zonde, en zondige tekortkomingen niet in reke-
ning, zodra het gaat over het doen van Gods gebod

en dan begaat hij de zondige zelfoverschatting, dat
zijn kerkelijk institutioneel leven zou beantwoorden aan
Gods absoluut gebod, en Gods volstrekte norm. Hij
verheft dan „een feit tot norm", als hij aan eigen ker-
kelijk institutioneel leven het praedicaat zou geven van
„ware kerk". Natuurlijk blijft de afgekondigde norm
steeds normgevend, en de ene kerkformatie zal in het
normeren trouwer zijn dan de andere, maar nooit wordt
het ideaal bereikt, dat de empirische werkelijkheid
klopt met Gods gebod.

In ons jubileumnummer hebben wij even herinnerd
aan dr K. J. Popma, die — eveneens aanhanger van
de wijsbegeerte der wetsidee — van de theologie (in
zijn kring één der vele „vakwetenschappen" (!) onder
de filosofie) opmerkte, dat zij vaker zei, hoe het we-
zen m ó e s t (norm) dan hoe het is (feit). — De v. d.
Born vervolgt:

Maar als wij nu artikel 29 lezen, dan zien wij, dat
dit artikel niet spreekt over de „ware kerk" aandui-
dende „de norm voor het institutioneel kerkelijk leven",
maar dat dit artikel spreekt over de „merktekenen van
de ware kerk", waaraan men haar herkennen kan. En
het is in een wetenschappelijk theologische stelling on-
geoorloofd, om van „kentekenen" „normen" te maken.
Want de kentekenen der ware kerk zijn van God. Hij
heeft haar die gegeven. Zij heeft die, onafhankelijk
van ons handelen. Zij zijn ons ook geopenbaard, opdat
wij de ware kerk zouden kunnen herkennen. Het gebod
is om deze ware merktekenen te bewaren, en bij de
formatie te herstellen. Dit hangt samen met het feit,
dat de kerk een instelling Gods is.

Dr. Von Meyenfeldt verwacht dus de norm voor het
institutioneel kerkelijk leven — dat ieder schuldig is zich
bij de ware kerk te voegen, art. 28 — met de merk-
tekenen van de ware kerk n.l. de reine predicatie van
het evangelie, de reine bediening der sacramenten en
het gebruik der tucht om de zonden te straffen. Deze
„merktekenen" zijn voor hem „normen". En natuurlijk
wie kan zeggen, dat in eigen kerkelijk leven het evan-
gelie volmaakt gepredikt wordt, dat de sacramenten
volmaakt bediend worden, dat de kerkelijke tucht vol-
maakt toegepast wordt? Wie kan zeggen, dat hij aan
deze „normen" adequaat beantwoordt, zodat hij kan
zeggen: HIER IS DE WARE KERK, want hier vol-
brengen wij volmaakt den wil des Vaders? Wij blijven
allemaal ver beneden de afgekondigde norm omtrent
de ware kerk. Er kan wel graduëel verschil zijn, maar
nooit een wezenlijk verschil tussen de verschillende
kerkformaties.

Dr. Von Meyenfeldt vergeet hier, dat de kerk een
instelling Gods is, een schepping Gods. Daarom wordt
ook in art. 27 beleden, wat de ware kerk is, in artikel
28 de norm afgekondigd, dat ieder schuldig is zich bij
haar te voegen, en in artikel 29 haar merktekenen aan-
gegeven, waaraan ieder haar herkennen kan.

De v. d. Born komt ons te hulp met een vergelijking:

Ik zou willen vragen of Dr. Von Meyenfeldt dezelfde
redenering toepast bijv. op het huwelijk. Het huwelijk
belijden wij als een inzetting Gods. En voor het huwe-
lijksleven heeft God Zijn gebod afgekondigd. Niemand
zal kunnen zeggen, dat hij in zijn huwelijkleven ade-
quaat Gods gebod volbrengt. Wij komen maar tot een
zeer klein beginnel der nieuwe gehoorzaamheid. Dat
zal ieder moeten belijden. Zeggen wij nu ook, dat ons
huwelijk in de vrede Gods geen waar huwelijk is? Of
belijden wij, dat het christelijk huwelijk, wij door de
genade geheiligd, het ware huwelijk is, maar dat ons
huwelijkleven naar Gods gebod nog maar een aan-
vang is der nieuwe gehoorzaamheid? Ik meen dit laat-
ste. Waarom doen wij dat dan niet ten opzichte van
de ware kerk? Waarom zeggen wij nu ook niet: hier
is de ware kerk? Let maar op haar „merktekenen"
die God haar heeft gegeven. Wij eren deze ware kerk
als een instelling Gods. Wij verheffen niet een norm
tot feit, maar belijden eenvoudig het feit, dat de ware
kerk er is. Wij belijden ook, dat het ware huwelijk er
is, maar dat het ware huwelijkleven nog onvolkomen
en met zonden bekleet is. Zo belijden wij, dat de ware
kerk er is, maar dat het ware institutioneel kerkelijke
leven nog onvolkomen en met zonden bekleet is.

En hij concludeert, dat de bewijsvoering niet ge-
slaagd is:

Mischien zijn er velen, die deze stelling prachtig
vinden, en een verademing. Zij is misschien ook aan
de Vrije Universiteit toegejuicht. Maar zij is een vorm
van een petitio principii. De conclusie „benoeming van
een bepaald kerkelijk instituut met die titel verheft
een feit tot norm", wij afgeleid zijn uit: „In art. 29
van de Nederl. Gel. Bel. duidt „de ware kerk" de norm
aan voor het institutioneel kerkelijk leven". Maar dit had
eerst zelf moeten bewezen worden. En aangetoond had
moeten worden, dat hier „merktekenen" de betekenis
heeft van „norm". Maar dat bewijs ontbreekt. En waar
dat bewijs ontbreekt, komt de conclusie ook in de lucht
te hangen. De stelling wordt nu een bewering. En het
is duidelijk bovendien, dat in Art. 29 gezegd wordt,
hoe wij de ware kerk van de valse kunnen onderschei-
den. Wij hebben daarvoor merktekenen nodig. Reform-
matie der kerk is dan ook geheel wat anders dan refor-
matie van het leven der gelovigen. Reformatie der
kerk is altijd herstel van wat God haar gegeven heeft,
een reformatie van het leven is de altijd doorgaande
bekeering der gelovigen.

Ik zelf heb al eens een vergelijking getrokken tus-
schen de kerk (Gods „polis") en den „staat" (ook een
„polis"). Als de N.S.B.-ers in 1940-1945 zeiden: wij
zijn de ware staat, dan antwoordden wij: pardon, het
politeuma van onze „polis" is in Londen. Wat zouden
de N.S.B.-ers en de benauwde lieden destijds al niet
hebben kunnen beginnen met de stelling: „de ware
polis" is een norm; en een feit is geen norm.

De titel in art. 29 verheft geen feit tot norm.

Maar de „filosofie" vervluchtigt een feit (een cha-
risma) tot norm (van wat nog komen moet). Ze be-
reidt opium voor het volk. Maar de charisma-ta ma-
ken wakker.

K. S.